

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Alešem Palkovským ve věci

žalobce: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**, IČO 65993390
sídlem Na Pankráci 546/56, 140 00 Praha 4 – Nusle
jednající Mgr. Bohumírou Dolanskou, právníkem Správy Zlín

za účasti: **PhMr. Věra D.**, narozená dne xxx
bytem xxx

**o určení náhrady za vyvlastnění – o nahrazení rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění
vydaného správním orgánem rozhodnutím soudu**

takto:

I. Žaloba, aby výrok č. III. Rozhodnutí o vyvlastnění Městského úřadu v Novém Jičíně ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. 35320/2018Ad, č. j. ÚPSŘ/72249/2018, potvrzeného rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje z 14. 2. 2019, sp. zn. ÚPS/1383/2019/Nah, č. j. MSK 25007/2019, byl nahrazen rozhodnutím soudu, jímž by náhrada za odnětí vlastnického práva k ideální 1/2 pozemku p. č. xxx v katastrálním území Starojická Lhota, okres Nový Jičín, byla stanovena částkou 3 413 Kč,

se zamítá.

II. Řízení o zaplacení částky 23 887 Kč **se zastavuje.**

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou ve smyslu ustanovení části páté o. s. ř. se žalobce domáhal vydání soudního rozhodnutí, kterým by v žalobě uvedené rozhodnutí správních orgánů o náhradě za vyvlastnění bylo nahrazeno rozhodnutím soudu, jímž by náhrada za vyvlastnění (správními orgány účastníci přiznaná ve výši 27 300 Kč) byla soudem stanovena částkou 3 413 Kč. Současně se žalobce domáhal vydání soudního rozhodnutí, jímž by účastníci bylo uloženo vrátit žalobci rozdíl mezi již vyplacenou náhradou za vyvlastnění ve výši 27 300 Kč a náhradou stanovenou soudem v částce 3 413 Kč, tedy aby účastníci bylo uloženo zaplatit žalobci částku 23 887 Kč.
2. Žalobce svou žalobou odůvodnil tím, že účastnice řízení paní Věra D. je původním spoluvlastníkem id. ½ pozemku p. č. xxx v k. ú. Starojická Lhota, kdy rozhodnutím o vyvlastnění jí bylo toto vlastnické právo odňato ve prospěch České republiky s příslušností hospodařit pro ŘSD ČR za náhradu ve výši dle výroku č. III rozhodnutí potvrzeného rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Dne 21. 5. 2018 podal vyvlastnitel žádost o zahájení vyvlastňovacího řízení o odnětí vlastnického práva k id. ½ pozemku p. č. xxx v k. ú. Starojická Lhota, druh pozemku orná půda o celkové výměře 273 m², pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby silnice I. třídy „I/35 Lešná – Palačov“. Vyvlastňovatel navrhl určit náhradu za vyvlastnění ve výši určené znaleckým posudkem č. 5070-355/2017 ze dne 27. 10. 2017 vyhotoveného znaleckým ústavem Znalci a odhadci - znalecký ústav, spol. s r. o., a to za cenu obvyklou ve výši 25 Kč/m², tj. 3 412,50 Kč při výměře vyvlastňovacího podílu pozemku 136,5m². Jelikož vyvlastňovaná se stanovením náhrady na základě předmětného znaleckého posudku nesouhlasila a ani nepředložila jiný znalecký posudek, ustanovil vyvlastňovací úřad k vyhotovení znaleckého posudku znalce Ing. Ivo Štefka. Znalec Ing. Ivo Štefek dne 16. 8. 2018 doložil posudek č. 629/112/2018 ze dne 14. 8. 2018, kterým byla stanovena obvyklá cena pozemku 200 Kč/m², tedy celkem 54 600 Kč (27 300 Kč pro id. ½ pozemku). S tímto znaleckým posudkem žalobce nesouhlasil, neboť neodpovídá § 10 odst. 5 zákona o vyvlastnění a § 3b odst. 2 zákona č. 416/2009 Sb. Uvedl, že znalec pro porovnání použil ceny dosažené při výkupu pozemků uskutečněných vyvlastnitelem v rámci přípravy staveb dopravní infrastruktury, kdy se kupní cena v souladu s § 3b odst. 1 písm. a) sjednává tak, že se obvyklá cena pozemku jiného než stavebního stanovená znaleckým posudkem vynásobí koeficientem 8. V daných kupních smlouvách dosažená kupní cena byla 200 Kč/m². Dle žalobce se takto koeficientem navýšená cena však nestává cenou obvyklou. Dle § 3b odst. 2 zákona č. 416/2009 Sb. se při ocenění nepřihlédne k navýšení ceny obvyklé jiného pozemku koeficientem podle odst. 1 tohoto paragrafu. S tímto argumentem se správní orgán neztotožnil a dne 23. 10. 2018 bylo Městským úřadem Nový Jičín vydáno rozhodnutí o vyvlastnění č. j. ÚPSŘ/72249/2018. Výrokem č. III určil náhradu za vyvlastnění na základě posudku vyhotoveného Ing. Štefkem ve výši 27 300 Kč. Výroky o vyvlastnění dle § 24 odst. 3 písm. a) a písm. c) zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo stavbě (dále jen zákon o vyvlastnění), nabyly právní moci. Výrok č. III výše uvedeného rozhodnutí dle §24 odst. 4 a) zákona o vyvlastnění byl napaden odvoláním vyvlastnitele. Odvolání bylo rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje č. j. MSK 25007/20019, sp. zn. ÚPS/1383/2019/Nah ze dne 14. 2. 2019 zamítnuto a rozhodnutí o vyvlastnění ve svém výroku č. III bylo potvrzeno. Tímto byl žalobce dotčen na svých právech. Vyvlastnitel v souladu s výše uvedeným vyplatil vyvlastňované stanovenou náhradu za vyvlastnění ve výši 27 300 Kč.
3. Účastnice řízení byla v průběhu řízení pasivní, k podané žalobě se žádným způsobem nevyjádřila a nikterak ani nereagovala na poučení soudu, že při splnění dalších materiálních podmínek by zřejmě ochrana zájmů účastnice řízení odůvodňovala ustanovení zástupce z řad advokátů ve smyslu ust. § 30 o. s. ř.

4. Krajský úřad Moravskoslezského kraje, jemuž byla žaloba zaslána na vědomí a byl vyzván k předložení příslušné části spisového materiálu, se k podané žalobě vyjádřil tak, že žalobce brojí především proti tomu, že náhrada za vyvlastnění byla stanovena na základě nesprávně vyhotoveného znaleckého posudku a rozhodnutí bylo potvrzeno krajským úřadem. Obdobná námitka byla vznesena v podaném odvolání a krajský úřad jako odvolací orgán se s ní v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně vypořádal. Znalecký posudek byl krajským úřadem velmi důsledně posouzen z hlediska právní stránky za použití příslušných ustanovení zákona o vyvlastnění i zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, a také s přihlédnutím k tomu, že znalec svůj postup náležitě odůvodnil. Krajský úřad ve svém rozhodnutí o podaném odvolání poukázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, přičemž přezkoumal napadené rozhodnutí rovněž z hledisek rozhodných dle správního řádu. Krajský úřad jako odvolací orgán shledal, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo vydáno v souladu s právními předpisy, a proto toto rozhodnutí potvrdil. Na tomto závěru krajský úřad i nadále trvá.
5. Soud v rámci úkonů přípravy jednání (resp. rozhodnutí) a v souladu s principem předvídatelnosti postupu a rozhodnutí soudu žalobci sdělil
 - že účastnice řízení se k žalobě nevyjádřila, přičemž ze správního spisu je zřejmé, že vyvlastňovaná nevyužila možnosti nechat si zpracovat vlastní posudek a žalobou zpochybněná výše náhrady je souladná s posudkem zadaným přímo správním orgánem,
 - své zjištění, že při jednání o výkupu sporného pozemku žalobce účastníci navrhoval cenu, jejíž výše byla zcela shodná s cenou stanovenou správním orgánem, resp. znaleckým posudkem užitým správním orgánem, kterážto cena je nyní v podané žalobě zpochybněná,
 - že s ohledem na zjištění soudu k osobě účastnice zřejmě bude na místě ustanovení zástupce z řad advokátů účastnici,
 - že věcné projednání žaloby předpokládá vyhotovení de facto revizního znaleckého posudku znaleckým ústavem, jehož cenu lze předpokládat ve výši minimálně 40 000 Kč, přičemž vypracování tohoto revizního znaleckého posudku bude výhradně v zájmu žalobce a v souladu s ust. § 141 o. s. ř. soud předpokládá, že žalobci bude uložena povinnost zaplatit zálohu na náklady znaleckého posudku ve výši 40 000 Kč; pokud žalobce na žalobě setrvá a žalobce žalobu nezplatí, nebude znalecký posudek v soudním řízení vyhotoven a žalobce tak neunese důkazní břemeno k prokázání nesprávnosti posudku již existujícího,
 - že i v případě vyhovění žalobě nebude bezpochyby možno žalobci přiznat náhradu nákladů řízení ani za zaplacený soudní poplatek, ani za uhrazenou zálohu na pořízení znaleckého posudku, resp. náklady na pořízení znaleckého posudku – je totiž nepochybné, že účastnice nezavdala příčinu k podání žaloby,
 - že v případě procesního neúspěchu žalobce by žalobci bylo dále uloženo zaplatit státu náklady právního zastoupení účastnice advokátem, pokud by k takovému ustanovení došlo.
6. V návaznosti na uvedené soud žalobce vyzval, necht' sdělí, zda na žalobě trvá nebo ji bere zpět a žádá o vrácení části zaplaceného soudního poplatku, a dále necht' soudu sdělí, zda v případě setrvání na žalobě zaplatí zálohu na náklady znaleckého posudku ve výši 40 000 Kč.
7. Na zmíněné sdělení spojené s citovanou výzvou žalobce reagoval svým podáním z 8. 3. 2019 tak, že žalobce na podané žalobě trvá v části nahrazení rozhodnutí správního orgánu rozhodnutím soudu o nové výši náhrady, ale bere žalobu zpět co do požadavku na zaplacení částky 23 817 Kč představující rozdíl mezi správním orgánem stanovenou náhradou za vyvlastnění a náhradou, která je správná dle žalobního žádání žalobce (tj. náhradou ve výši 3 413 Kč).
8. Dále žalobce sdělil, že je sice připraven složit zálohu na náklady znaleckého posudku v soudem stanovené výši, ovšem současně sděluje, že na svém návrhu na provedení důkazu revizním znaleckým posudkem netrvá a potřebu provedení tohoto důkazu ponechává na uvážení soudu.

9. Dále v zmíněném podání z 8. 3. 2019 žalobce uvedl, že by chtěl vyzdvihnout, že k podání předmětné žaloby ho vedla potřeba sjednocení postupů vyvlastňovacích úřadů a znalců, aby bylo dáno na jisto a vyvlastňovací úřady a znalci postupovali napříč republikou při stanovení náhrady za vyvlastnění jednotně, v souladu se zákonem v duchu principu, že motivační charakter koeficientu dle § 3b odst. 1 zák. č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, se uplatní právě a pouze při sjednání dohody s vlastníkem o získání potřebných práv k pozemku, a to z důvodu urychlení přípravy zákonem vymezených veřejně prospěšných staveb. Obvyklá cena navýšená koeficientem se pak dle žalobce nestává novou cenou v místě a čase obvyklou, kdy za takovouto cenu se s pozemky běžně neobchoduje a tuto cenu bez odhlédnutí od motivačního koeficientu nelze použít jako srovnávací cenu při vyhotovení znaleckého posudku na cenu v místě a čase obvyklou. Při vyvlastňovacím řízení dle zák. č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo stavbě, pak motivační charakter koeficientu dle § 3b zák. č. 416/2009 Sb. již logicky postrádá své místo, když se zde jedná o nucený a další náklady vyžadující a časovou prodlevu přinášející způsob získávání potřebných práv k pozemku. V zákoně o vyvlastnění je jasně stanoveno, že náhrada za vyvlastnění se stanoví jako cena obvyklá, kdy se nepřihlíží ke zhodnocení pozemku v souvislosti s navrženým účelem vyvlastnění. Účelem podání žaloby tedy rozhodně není vedení „sporů“ s původním spoluvlastníkem pozemku paní D., resp. její sestrou paní S. (druhá žaloba podaná v obdobné věci u téhož soudu). K tomu žalobce sděluje a dokládá, že hned po podání žaloby zaslal paní D. dopis, ve kterém se jí snažil svůj pohled vysvětlit. Žalobce upozorňuje, že žalobce se snažil s paní D. na uzavření smlouvy dohodnout a nabízel jí uzavření smlouvy právě za koeficientem osminásobně navýšenou cenu obvyklou, která v dané lokalitě byla jinak znalcem stanovena na 25 Kč/m². Když účastnice na dohodou za tuto „motivační“ cenu nepřistoupila, nezbylo žalobci než přistoupit k vyvlastňovacímu řízení, kde vyvlastňované náleží náhrada za vyvlastnění právě a jenom ve výši ceny v místě a čase obvyklé, již nikterak zákonným koeficientem nenavýšované. K prokázání nesprávnosti posudku Ing. Štefka, který byl podkladem pro stanovení náhrady za vyvlastnění v daném vyvlastňovacím řízení, pak žalobce jako důkaz přikládá rozbor jednotlivých kupních cen a přikládá i samotné kupní smlouvy (7 kupních smluv). Na okraj žalobce uvádí, že ve svém posudku se znalec Ing. Štefek dopustil dvou písarských chyb v označení čísla parcely. Žalobce má tedy za prokázané, že do vyvlastňovacího řízení znalcem Ing. Štefkem předložený posudek není vyhotoven správně a v souladu se zákonem o vyvlastnění a znalec řádně nerozkličoval tvorbu srovnávaných cen v kupních smlouvách dle speciálního zákona, zejména neodhlédl od koeficientu tak, jak žalobce argumentuje. Závěrem žalobce zdůraznil, že usiluje o rozhodnutí, ze kterého bude zřejmé, že pro náhradu za vyvlastnění se cena stanovuje ve výši v daném místě a čase obvyklé, tedy běžně obchodované, tak aby nahradila majetkovou újmu, která se u vyvlastňovaného projeví v důsledku vyvlastnění. Náhrada za vyvlastnění nemá nahrazovat prospěch, který by vyvlastňovaný získal v případě, že by se s vyvlastnitelem dohodl na uzavření smlouvy.
10. V dalším průběhu řízení pak soud svým přípisem adresovaným oběma stranám sporu sdělil, že
- předmětem řízení zůstává de facto vydání akademického rozhodnutí, že správná výše náhrady neměla být stanovena částkou 27 300 Kč, ale částkou 3 413 Kč,
 - náhrada žalobcem zpochybňovaná vychází ze znaleckého posudku, jehož zpracování zadal správní orgán, kdy vyvlastňovaná posudku neoponovala, nepředložila vlastní posudek a postupu správního orgánu ani vyvlastňovatele aktivně neoponovala,
 - účastnice nezavdala žádnou příčinu k podání žaloby; žalobce tuto podal dle soudu v zásadě z důvodu, že účastnice „dobrovolně“ nepodepsala návrhy smluv znějící na stejnou výši náhrady, jakou žalobce u ní zpochybňuje; z hlediska práva hmotného jde dle názoru soudu o šikanózní výkon práva, jemuž nemůže být poskytnuta ochrana vyhověním žalobě,
 - dle názoru soudu žádná fyzická osoba z hlediska legitimacy nemůže být subjektem (či dokonce objektem), jehož prostřednictvím bude státem zřízená organizace žalobce

prostřednictvím soudu prosazovat svůj pohled na věc v opozici vyvlastňovacím orgánům, rozhodujícím v přenesené působnosti koneckonců rovněž jménem státu,

- z uvedeného plyne, že soud prvního stupně předpokládá zamítnutí žaloby, aniž by zadal zpracování revizního posudku a aniž by byl bez takového posudku kompetentní revidovat odborné závěry posudku, z něhož vyšly vyvlastňovací orgány.

11. Za souhlasu účastníků (§ 115a o. s. ř., § 101 odst. 4 o. s. ř.) soud o žalobě rozhodl rozsudkem bez nařízení jednání.
12. Po provedeném řízení soud zjistil následující skutkový stav.
13. Z rozhodnutí Městského úřad Nový Jičín, odboru územního plánování a stavebního řádu, z 23. 10. 2018, sp. zn. 35320/2018Ad, č. j. ÚPSŘ/72249/2018 soud zjistil, že správní orgán rozhodl výrokem č. I o vyvlastnění pozemku a podle §24 odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o vyvlastnění odňal vlastnické právo k pozemku p. č. xxx (orná půda) v k. ú. Starojická Lhota spoluvlastníkovi tohoto pozemku PhMr. Věře D. Vlastnické právo bylo odňato ve prospěch Ředitelství silnic a dálnic ČR pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby silnice I. třídy „I/35 Lešná – Palačov“. Výrokem č. II určil, že podle §24 odst. 3 písm. c) zákona o vyvlastnění je vyvlastnitel povinen zahájit uskutečnění účelu vyvlastnění nejpozději do 4 let od právní moci správního rozhodnutí. Výrokem č. III dle § 24 odst. 4 písm. a) zákona o vyvlastnění stanovil za odnětí vlastnického práva pro vyvlastňovaného jednorázovou náhradu ve výši 27 300 Kč, která byla stanovena na základě znaleckého posudku č. 629/112/2018 vyhotoveného Ing. Ivo Štefkem. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvedl, že dne 21. 5. 2018 podal vyvlastnitel žádost o zahájení vyvlastňovacího řízení o odnětí vlastnického práva k id. ½ pozemku p. č. xxx v k. ú. Starojická Lhota pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby silnice I. třídy „I/35 Lešná – Palačov“. Vyvlastňovaná s vyvlastněním nesouhlasila. V průběhu řízení byl usnesením č. j. ÚPSŘ/43560/2018 ustanoven znalec v oboru ekonomika – ceny a odhady nemovitostí Ing. Ivo Štefek. Náhrada za vyvlastnění byla stanovena na základě znaleckého posudku č. 629/112/2018 znalce Ing. Ivo Štefka určeného vyvlastňovacím úřadem, neboť spisová dokumentace neobsahovala souhlas vyvlastňované s posudkem vyvlastnitel a vyvlastňovaná ani nevyužila možnosti si posudek nechat vypracovat na její žádost. Správní orgán konstatoval, že předmětný znalecký posudek obsahuje všechny náležitosti pro stanovení peněžité náhrady za omezení vlastnického práva. Znalec použil ke stanovení obvyklé ceny vyvlastňovaného pozemku porovnávací způsob ocenění vycházející ze skutečně dosahovaných cen v daném místě a čase. Současně znalec porovnal cenu zjištěnou podle platného cenového předpisu s cenou obvyklou stanovenou na základě skutečných prodejí v dané lokalitě v letech 2017 až 2018. Zjištěná cena pozemku byla znalcem stanovena ve výši 4 381,55 Kč, cena obvyklá potom ve výši 54 600 Kč. Pro spoluvlastnický podíl vyvlastňované ve výši ½ byla proto stanovena náhrada ve výši 27 300 Kč. K námitkám zdejšího žalobce správní orgán uvedl, že má za to, že znalecký posudek s logickými závěry znalce byl vyhotoven v souladu s právními předpisy, kdy na předmětné pozemky pohlížel jako na zemědělské pozemky a nepřihlížel k jejich zhodnocení s ohledem na stavbu I/35. Skutečnost, že referenční pozemky ke stanovené ceny byly vykupovány vyvlastnitelem za 200 Kč/m² nemá pro stanovení obvyklé ceny žádný vliv a tyto výkupy stanovily obvyklou cenu v místně a daném čase. Dle správního orgánu bylo možno důvodně předpokládat, že původní vlastníci pozemků prodávali jejich pozemky dobrovolně a bez nátlaku, ve shodě s jejich svobodnou vůlí, neboť v opačném případě by tyto pozemky byly předmětem vyvlastňovacích řízení.
14. Z rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu, z 14. 2. 2019 soud zjistil, že krajský úřad odvolání Ředitelství silnic a dálnic ČR proti výroku č. III rozhodnutí Městského úřad Nový Jičín, odboru územního plánování a stavebního řádu, z 23. 10. 2018, č. j. ÚPSŘ/72249/2018 zamítnul a tento výrok citovaného rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění rozhodnutí krajský úřad uvedl, že proti výroku č. III napadeného rozhodnutí podal zdejší žalobce odvolání. Vyvlastnitel v odvolání žádal, aby odvolací správní orgán změnil napadený výrok tak, že náhrada za vyvlastnění bude stanovena podle

znaleckého posudku č. ZU 5070-355/2017 znaleckého ústavu Znalci a odhadci, nebo aby napadený výrok zrušil a věc vrátil k novému projednání vyvlastňovacímu úřadu. Podané odvolání vyvlastnitel odůvodnil tím, že znalec vycházel při stanovení ceny obvyklé ze vzorků nezpůsobilých kupních smluv, protože realizovaná kupná cena byla ovlivněna užitím koeficientu 8 při stanovení její výše, neboť kupujícím byl údajně vyvlastnitel a pro sjednání kupní ceny byla výchozím podkladem cena obvyklá vynásobena právě uvedeným koeficientem. Znalec předmětný pozemek ocenil podle cenového předpisu, tj. podle zákona č. 151/1997 Sb. a podle vyhlášky č. 441/2013 Sb. Zjištěná cena touto metodou činila 4 380 Kč. Poté znalec přistoupil porovnávací metodou ke stanovení ceny obvyklé. K tomuto bylo užito 7 vzorků – uskutečněných prodejů, v nichž šlo o převod vlastnictví kupní smlouvou a jednalo se o pozemky zemědělské. Vyjma jednoho byly pozemky z k. ú. Starojická Lhota. Cenu obvyklou předmětného pozemku stanovil znalec za použití této metody na 54 600 Kč. Cena vyvlastňovaného pozemku v rozsahu 1/2 činila 27 300 Kč. Dle odvolacího správního orgánu se vyvlastňovací úřad se vyhotoveným znaleckým posudkem podrobně zabýval, vyhodnotil jej po stránce formální, po stránce věcné a právní. Konstatoval, že znalecký posudek obsahuje všechny potřebné údaje o účelu vypracování znaleckého posudku, podkladech pro jeho vypracování a použité metodice. Znalec nejprve stanovil cenu podle platného oceňovacího předpisu jako cenu zjištěnou a poté porovnávací metodou, s dostatečným počtem vzorků, určil cenu obvyklou. Vyvlastňovací úřad určil znalecký posudek jako průkazný, věcně správný s logickými závěry znalce. Z tohoto důvodu byl užit pro stanovení náhrady pro vyvlastňovanou. Bylo uvedeno, že dle §10 odst. 4 věta druhá zákona o vyvlastnění platí, že v případě, že obvyklá cena pozemku nebo stavby by měla být nižší než cena zjištěná podle oceňovacího předpisu, náleží vyvlastňovanému náhrady ve výši ceny zjištěné podle oceňovacího předpisu. Vyvlastňovací orgán stanovil v daném případě náhradu podle ceny obvyklé, která je vyšší než cena zjištěná. Odvolací orgán se se závěry vyvlastňovacího úřadu ztotožnil. Dále uvedl, že při stanovení náhrady za vyvlastnění je třeba vycházet z toho, že vyvlastňovanému náleží náhrada ve výši obvyklé ceny v takové výši, aby odpovídala majetkové újmě, která se u vyvlastňovaného projeví v důsledku vyvlastnění, a že se náhrada stanoví na základě znaleckého posudku. Náhrada za vyvlastnění tak má zajistit, aby vyvlastňovanému nevznikla majetková újma.

15. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že vyvlastňovaná účastnice řízení nevyužila možnosti si nechat zpracovat vlastní znalecký posudek k určení náhrady za vyvlastnění a žalobou zpochybněná výše náhrady, stanovená v rozhodnutí správního orgánu, je zcela souladná se znaleckým posudkem, jehož vypracování ve věci zadal správní orgán. Z vyjádření účastnice řízení ve věci sp. zn. 83 C 2/2012 vedené u Krajského soudu v Ostravě, resp. z vyjádření syna účastnice, soud zjistil, že u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 83 C 2/2019 je evidována zcela obdobná žaloba zdejšího žalobce vůči druhé ze spoluvlastnic sporného pozemku Mgr. Zdeňce S. Žalobce této účastnici řízení navrhl uzavření kupní smlouvy na „její“ spoluvlastnický podíl v rozsahu ideální 1/2 na sporném pozemku xxx Starojická Lhota za kupní cenu ve výši 27 300 Kč (tedy za cenu spoluvlastnického podílu shodnou s cenou, která byla rozhodnutím správního orgánu jako náhrada přiznaná zdejší účastnici a kteroužto výši náhrady žalobce podanou žalobou zpochybňuje).
16. Ze znaleckého posudku č. ZU 5070-355/2017 společnosti ZNALCI A ODHADCI – znalecký ústav spol. s r. o., se sídlem v Brně, předloženého žalobcem soud zjistil, že znaleckým úkolem bylo zpracovat znalecký posudek na stanovení/určení náhrady obvyklé ceny (hodnoty) pozemku trvalého záboru pro stavbu silnice „I/35 Lešná – Palačov“ pro účely zákona č. 416/2009 Sb. Jednalo se o pozemek p. č. xxx v k.ú. Starojická Lhota, který byl ve spoluvlastnictví Věry D. PhMr. a Mgr. Zdenky S. PhMr. Znalecký posudek byl zpracován ke dni 15. 9. 2017. Znalec stanovil obvyklou hodnotu zemědělského pozemku přímým porovnáním pozemků a stanovil obvyklou jednotkovou cenu pozemku ve výši 25 Kč/m². Cena pozemku p. č. xxx v k. ú. Starojická Lhota o výměře 273 m² cenovým porovnáním byla stanovena na částku 6 825 Kč.
17. Ze znaleckého posudku č. 629/112/2018 vypracovaného znalcem Ing. Ivo Štefkem soud zjistil, že znaleckým úkolem bylo vypracování znaleckého posudku na cenu – administrativní a cenu

(hodnotu) v čase a místě obvyklém k pozemku p. č. xxx o výměře 273 m² v k. ú. Starojická Lhota. Znalec stanovil cenu předmětného pozemku o výměře 273 m² zjištěnou dle cenového předpisu na částku 4 380 Kč. Cena předmětného pozemku dle tržního ocenění majetku porovnávací hodnotou byla stanovena na částku 54 600 Kč, kdy stanovená jednotková cena oceňované nemovité věci činila 200 Kč/m². Bylo uvedeno, že v roce 2018 byly státem vykupovány obdobné zemědělské nemovitosti v této lokalitě v částce 200 Kč/m². Při stanovování porovnávací hodnoty vyšel znalec z realizovaných kupních cen obdobných zemědělských pozemků ve stejné lokalitě sloužících stejnému účelu a stejné hodnotě. Předmětný znalecký pozemek byl vypracován se stavem ke dni 14. 8. 2018.

18. Soud provedl dokazování i dalšími listinami obsaženými ve správním spise, nicméně pro stručnost a přehlednost je v odůvodnění tohoto rozhodnutí neuvádí, neboť skutečnosti z nich zjištěné nejsou podstatné pro dále uvedené právní posouzení věci, případně tyto skutečnosti byly zjištěny z jiného výše citovaného důkazního prostředku. Soud hodnotil každý důkaz nejprve jednotlivě a následně je pak zhodnotil všechny v jejich vzájemném souhrnu a dospěl k závěru o skutkovém stavu tak, jak je v bližších podrobnostech uveden u každého z citovaných důkazních prostředků.
19. Z hlediska skutkového soud má za to, že provedeným dokazováním tak, jak výše zachyceno, byl skutkový stav věci zjištěn natolik úplně a nepochybně, že je zcela postačujícím pro dále uvedené právní hodnocení věci; ostatně o zjištění skutkového stavu nebyl mezi účastníky žádný spor.
20. Na výše zjištěný skutkový stav soud aplikoval především ust. § 244 a násl. o. s. ř. upravující i řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, přihlédl k hmotně právní úpravě, pro danou věc se podávající ze zák. č. 416/2009 Sb., zák. č. 151/1997 Sb., zák. č. 184/2006 Sb., věc zasadil do právního rámce včetně Ústavního pořádku České republiky jako demokratického právního státu, a dospěl k závěru, že žalobě nelze vyhovět, a to v zásadě ze dvou důvodů, z nichž ob stojí každý samostatně.
21. Prvním důvodem, a to důvodem procesně technické povahy, je fakt, že žalobce namítal nesprávnost stanovení náhrady vyvlastnění za odejmutí vlastnického práva účastníci, kdy náhrada byla správními orgány stanovena zcela v souladu se znaleckým posudkem, který správní orgány zadaly znalci právě ke stanovení ceny obvyklé (a ceny úřední, kdy ovšem cena obvyklá v daném případě dle závěru znalce je vyšší než cenou úřední). Koneckonců tedy žalobce napadá správnost závěrů ve věci ustanoveného znalce a namítá tedy nesprávnost znaleckého posudku, který správní orgány použily jako podklad pro stanovení výše náhrady a kdy z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí se podává, že správní orgány (obou stupňů) se s kvalitou a náležitostmi zmíněného znaleckého posudku náležitě vypořádaly. V průběhu řízení před soudem žalobce nese mimo jakoukoliv pochybnost vedle břemena tvrzení také břemeno důkazní k vyvrácení skutkových závěrů, ke kterým došly správní orgány, přičemž jedním ze skutkových závěrů správních orgánů je i závěr o výši náhrady za odnětí vlastnického práva ke spornému pozemku. Vzhledem k tomu, že k tomuto skutkovému závěru bylo zapotřebí zvláštních odborných znalostí, správní orgán prvního stupně správně ve věci ustanovil znalce a následně se správní orgány obou stupňů ve svém rozhodnutí se zmíněným znaleckým posudkem jako klíčovým podkladem pro stanovení výše náhrady náležitě vypořádaly. Závěry zmíněného znaleckého posudku v té podobě, jak jej soud výše citoval, jsou i dle názoru soudu konzistentní a přesvědčivé a zpochybňuje-li žalobce přesto závěry takového znaleckého posudku, je povinen své výhrady k němu také prokázat.
22. Žalobce v průběhu řízení výslovně nenavrhol provedení znaleckého posudku a pouze uvedl, že nutnost provedení revizního znaleckého posudku (ve vztahu k předmětnému posudku) ponechává na úvaze soudu. Řízení dle části páté o. s. ř., resp. řízení ve věci stanovení náhrady za vyvlastnění, je řízením ve věci soukromoprávní, jemuž je dle názoru soudu imanentní řízení sporné, v němž je pro úspěch ve věci nutno obecně unést břemeno tvrzení a břemeno důkazní, byť v teoretické rovině jsou různé názory na to, jaká je převažující povaha řízení dle části páté o. s. ř. V nyní

posuzované věci je dle názoru soudu prvního stupně zjevné, že se jedná o řízení ve věci soukromoprávní a z hlediska procesně technického řízení spíše sporné. Je tedy zcela legitimním v takovém řízení vycházet z břemene tvrzení a břemene důkazního, přičemž vzhledem k tomu, že žalobce nenavrhl provedení revizního znaleckého posudku pro stanovení výše náhrady za vyvlastnění, je zjevné, že neunesl břemeno důkazní k vyvrácení správnosti zmíněného znaleckého posudku již vypracovaného. O tomto následku byl účastník v rámci úkonů přípravy jednání soudem výslovně poučen; soud nepřehlédl, že takového poučení se účastníku musí dostat u jednání, nicméně soud zastává názor, že v daném případě nikterak nedošlo ke zkrácení práv žalobce jako účastníka řízení, pokud se mu tohoto výslovného poučení dostalo v písemné podobě v situaci, kdy účastníci souhlasili s rozhodnutím o žalobě bez nařízení jednání, což lze rovněž z pohledu obou účastníků považovat za postup v souladu se zásadou ekonomičnosti řízení.

23. Uvedl-li žalobce, že nutnost vypracování znaleckého posudku ponechává na úvaze soudu, je zapotřebí uvést, že v řízení sporném je soud arbitrem a není na soudu, aby v zájmu procesního úspěchu kteréhokoli účastníka dovozoval, zda ve věci je či není nutno provádět další dokazování; to platí zvláště v případě, kdy soud zcela jednoznačně dal žalobci najevo, že žalobě nelze vyhovět bez vypracování komplexního revizního znaleckého posudku ve věci. Přesto po takovémto poučení žalobce soudu sdělil, že ponechává vypracování takového znaleckého posudku na úvaze soudu.
24. Lze tedy z hlediska procesního shrnout, že žalobce neunesl břemeno důkazní stran nesprávnosti znaleckého posudku, který byl vypracován k zadání správních orgánů ve věci a z tohoto hlediska tedy soud žalobu shledal jako nedůvodnou.
25. Druhým důvodem, pro který nelze žalobě v daném případě vyhovět (zcela bez ohledu na výše uvedený důvod), je skutečnost, že s ohledem na konkrétní zjištěné a výše uvedené okolnosti věci nelze považovat postup žalobce za legitimní a naopak jej spíše lze považovat za šikanózní výkon práva.
26. V dané věci nelze ztratit ze zřetele, že samotný žalobce před zahájením vyvlastňovacího řízení nabízel spoluvlastnicím předmětného pozemku náhradu (resp. kupní cenu) za vyvlastnění sporného pozemku v té výši, která byla zcela shodná s výší náhrady za vyvlastnění, ke které dospěl znalec ve znaleckém posudku reflektovaném správním orgánem. Nyní samotný žalobce tuto cenu zpochybňuje a domáhá se stanovení ceny výrazně nižší. Byť žalobce pro to uvádí právně technické důvody, pro které se domnívá, že v případě vyvlastňovacího řízení, resp. odnětí vlastnického práva k pozemku v rámci vyvlastňovacího řízení, by měla být stanovená náhrada nižší, žalobcem zvolený postup v této individuálně posuzované věci soud neshledává za postup legitimní, slučitelný se zásadami demokratického právního státu a slučitelný se zásadami zakotvenými v Ústavním pořádku ČR.
27. Dle čl. 36 Listiny základních práv a svobod jako součásti Ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb.), každý se může domáhat stanoveným postupem **svého práva** u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Kdo tvrdí, že byl na **svých právech** zkrácen rozhodnutím veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak.
28. V dané věci nelze nechat bez povšimnutí, že žalobce je státní příspěvkovou organizací zřízenou státem. Ač plní úkoly směřující k přípravě a realizaci veřejně prospěšných staveb včetně staveb komunikací, je koneckonců součástí státu. Správní orgány, které rozhodovaly o odnětí vlastnického práva a o stanovení náhrady za odnětí vlastnického práva, rozhodovaly v přenesené působnosti a tedy rovněž jako orgány státu. Stanovení výše náhrady je věcí ryze soukromoprávní.
29. Ve věci nutno mít za to, že žalobce jako státní organizace nesouhlasí se způsobem, jakým správní orgány (orgány státu) interpretují hmotné právo ve vztahu k stanovení adekvátní náhrady za vyvlastnění (odnětí vlastnického práva) k pozemku v případě, kdy stát získá vlastnické právo

k pozemku nikoli koupí, ale jeho vyvlastněním. Za tím účelem žalobce podává žalobu k soudu vůči pasivně legitimované účastnici tohoto řízení (dřívější vlastníci předmětného pozemku), vše v situaci, kdy zmíněná účastnice nikterak postupuje žalobce v rámci vyvlastňovacího řízení neoponovala, a v situaci, kdy ani správnímu orgánu nepředložila vlastní znalecký posudek k určení obvyklé ceny předmětného pozemku, resp. náhrady za vyvlastnění. Ač tedy účastnice řízení aktivně nespolutracovala s žalobcem a aktivně s ním tedy neuzavřela smlouvu, kterou by převedla vlastnické právo k předmětnému pozemku na žalobce, přesto postupem zvolenému žalobcem (tedy získání vlastnického práva k pozemku cestou vyvlastnění) nikterak aktivně neoponovala a aktivně neoponovala ani náhradě za vyvlastnění – tu správní orgány stanovily zcela na základě znaleckého posudku, jehož vypracování zadaly, přičemž účastnice neoponovala ani tomuto postupu správního orgánu. Tyto okolnosti jsou umocněny tím, že žalobce ve vztahu k účastnici jako nesprávnou a nepřiměřeně vysokou označuje náhradu v té výši, která je zcela rovna žalobcem dříve nabízené kupní ceně za odprodej pozemku.

30. Dle názoru soudu je tak v daném případě účastnice řízení osobou, jejímž prostřednictvím (resp. prostřednictvím žaloby vůči ní podané) žalobce jako státem zřízená organizace prostřednictvím soudu prosazuje svůj pohled na věc (svůj právní názor na věc) v opozici vyvlastňovacím orgánům, koneckonců orgánům státu rozhodujícím v přenesené působnosti. Žalobce tak de facto trestá účastnici, a to jen za to, že s žalobcem aktivně nespolutracovala a neuzavřela s žalobcem kupní smlouvu na odprodej žalobcem žádaného pozemku za těch podmínek, které jí žalobce předestřel. Účastnice řízení byla jak v průběhu tohoto řízení, tak v průběhu řízení před správním orgánem toliko účastnicí pasivně rezistentní – nevykonala nic více a nic méně než to, že s žalobcem aktivně nespolutracovala. Tento postoj soud hodnotí v podmínkách demokratického právního státu jako postoj zcela legitimní, tedy jako postoj, jehož nositel nemůže být v podmínkách demokratického právního státu za takovýto postoj ve výsledku trestán či sankcionován. Na uvedeném hodnocení soudu nic nemění ani to, že dle vyjádření žalobce má být účastnice řízení v zásadě jen (díky své pasivní legitimaci ve věci) prostředníkem či spíše prostředkem, jehož prostřednictvím se snaží žalobce dosáhnout prosazení svého právního názoru na věc. Takovýto postoj je dle názoru soudu zcela nelegitimní a neslučitelný s účelem a posláním soudů, resp. je excesem z práva na soudní a jinou právní ochranu tak, jak je k ochraně **práv** (případně právem chráněných zájmů) koncipována v citovaném ust. čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
31. Dle judikatury Ústavního soudu respekt k obecným zásadám právním, především k ústavně právním principům, jakož i respekt k právní jistotě, nutno klást na všechny individuální právní akty, zvláště pak i na soudní rozhodnutí, resp. rozhodnutí v soukromoprávních věcech.
32. Přijetí závěru, že žalobce je ve věci koneckonců aktivně legitimován a účastnice řízení je v rámci této před soudem vedené věci koneckonců pasivně legitimována a nic nebrání věcně novému rozhodnutí, by soud vnímal jako nadměru formalistickou interpretaci procesně technických zásad vyplývajících z části páté o. s. ř., kdy nelze ztratit ze zřetele, že i řízení dle části páté o. s. ř. je prostředkem k dosažení ochrany individuálních práv a právem chráněných zájmů, jejichž ochrana ovšem nesmí bez legitimního důvodu zasahovat do práv a právem chráněných zájmů osob jiných, nadto osob fyzických a nadto osob vyššího věku. Jazykový výklad kterékoliv právní normy včetně normy práva procesního totiž představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Jazykový výklad je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu, k čemuž slouží i řada dalších postupů jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd. Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nevzdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity. Je tak nutno přijmout a akceptovat vedle práva psaného i další prameny práva, zejména obecné právní principy a zásady. Garancí proti libovůli tvorby a interpretace práva je jednak kulturní a mravní kontext odpovědnosti, jednak soustava demokratických institucí utvářející dělbu moci. Ke znakům vymezujícím společenství lidí patří vymezitelný okruh společně sdílených hodnot, jakož i představ o racionalitě a účelnosti chování. I v českém právu platí a je běžně aplikována řada obecných

právních principů, které nejsou výslovně obsaženy v právních předpisech (viz judikatura Ústavního soudu např. Pl. ÚS 33/97, II. ÚS 3076/13 zdůrazňující materiální pojetí právního státu, předvídatelnosti jeho aktů, bezrozpornost aktů státu a obecné zásady právní, a další).

33. Nelze přitom přehlédnout, že v systému českého práva není soudní rozhodnutí primárním pramenem práva, nýbrž slouží jako interpretační pomůcka psaného práva v podobě normativního právního aktu. Ani z tohoto hlediska tedy soud neshledává legitimním postup, který žalobce v této individuálně posuzované věci zvolil k prosazení svého právního názoru podrobně vyjádřeného v žalobě a jejích doplněních, a to v opozici k právnímu názoru prezentovanému správními orgány obou stupňů. Správní orgány obou stupňů přitom se s argumentací žalobce obsaženou mj. také v jeho odvolacích námitkách do rozhodnutí správního orgánu prvního stupně náležitě vypořádaly. Ani z tohoto hlediska tedy soud neshledává v rozhodování správních orgánů prvek nepřezkoumatelnosti či svévole.
34. Soud tedy z hlediska onoho druhého důvodu, pro který je dle jeho názoru nutno žalobu zamítnout nehledě na důvod první, uzavírá, že podáním žaloby vůči fyzické osobě, která postupu žalobce nijak aktivně neoponovala a vůči postupu žalobce byla pouze pasivně rezistentní, je nelegitimním prostředkem a z hlediska jednoduchého podústavního práva spíše aktem zneužití práva, resp. aktem šikanózního výkonu práva, který v demokratickém právním státu nemůže požívat žádné ochrany. Přitom soud neshledal žádné okolnosti, pro které by bylo možno mít za to, že práva žalobce v průběhu správního řízení nebyla plně respektována a jeho námitky vypořádány. Tvrdí-li žalobce, že jeho cílem není získat ani rozdíl mezi cenou účastníci již vyplacenou a cenou žalobcem prosazovanou, má být výsledkem tohoto soudního řízení pouze vydání akademického výroku bez jakéhokoli ekonomického rozměru (pro tuto individuální věc), přičemž vzhledem k postavení Krajského soudu v Ostravě jako soudu prvního stupně nelze ani předpokládat, že by uvedené rozhodnutí mohlo pro dále neuvedený okruh adresátů právních norem sloužit jako nadmíru závazné a nadmíru autoritativní stanovisko pro blíže neurčený budoucí okruh obdobných případů.
35. Ze dvou důvodů výše uvedených, z nichž každý postačuje pro zamítnutí žaloby samostatně, tedy soud žalobu v souladu s ust. § 250i o. s. ř. v plném rozsahu zamítl.
36. Výrokem č. II tohoto rozhodnutí soud zastavil řízení o zaplacení částky 23 887 Kč, a to pro zpětvzetí žaloby žalobcem, přičemž soud tak učinil v souladu s ust. § 96 a § 245 o. s. ř. Vzhledem k tomu, že řízení je zastavováno pro zpětvzetí žaloby, soud z důvodu ekonomičnosti neřešil otázku věcné příslušnosti soudu pro řízení o zaplacení peněžité částky zde zjevně požadované z potenciálně existujícího titulu bezdůvodného obohacení (jež však v daném případě nikterak nebylo prokázáno).
37. Plně procesně úspěšná účastnice řízení na straně žalované byla (jak již uvedeno) i v řízení před soudem pasivní a z obsahu spisu se nepodává, že by jí hmotné náklady řízení vznikly. V souladu s ust. § 245 a § 142 odst. 1 o. s. ř. tedy soud rozhodl o náhradě nákladů řízení tak, že žádnému z účastníků nepřiznal právo na jejich náhradu, když z obsahu spisu se nepodává, že by procesně úspěšné účastníci řízení jakékoli náklady vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je **možno** podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě k Vrchnímu soudu v Olomouci, písemně, trojmo.

Ostrava 15. října 2020

JUDr. Aleš Palkovský v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Marcela Pudichová.